

o dobroti zemljišč ondi dobro poznajo. S tem se zamore marsikatera nepotrebna pritožba (reklamacija) odvrniti in gospodarjem mnogo stroškov prihraniti.

Da se vcenitev na vse strani postavno izvrši, zato se bodo cenilci nadzorovali od poslancev v to odločenih od c. kr. deželne in ministerske cenilne komisije in pa vladnih organov.

Podlaga vcenitvi posamesnih zemljišč je:

- a) Vrstilna tarifa, ki nam kaže v denarjih odmerjeni čisti prinós (donesek) enega orala zemljišča za vsaki razred, vsacega obdelovanskega reda (Kulturgattung) in pa
- b) izgledki ali izgledna zemljišča (Mustergründe), katera nam dobroto dotičnega zemljišča za vsaki razred djansko pred oči stavijo.

Imenitnost vrstilne tarife in izgledkov so naši gospodarji že dobro spoznali. To nam spričuje množina pritožeb iz cele naše dežele zoper oklicano vrstilno tarifo in neprimerne izgledke. Povdarjalo se je v pritožbah, da, gledé na podnebne (klimatične) in druge razmere naše dežele in na različno rodovitnost zemlje, je vrstilna tarifa previsoka, da ni s sosednimi deželami v pravi primeri, in da so izgledki prerediti postavljeni, a da tudi tam pa tam niso tarifi primerni.

Nasproti pa ugovarjajo sosedne dežele, da je oklicana vrstilna tarifa naših zemljišč v primeri z njihovimi prenizka, in rodovitnosti zemlje neprimerna.

Nezadovoljnost je tedaj na obeh straneh.

Znano nam je, da je c. kr. deželna cenilna komisija vse ugovore in pritožbe na drobno pretresovala, in našo vrstilno tarifo, gledé na vrstilne tarife sosednih dežel in gledé na nasprotno rodovitnost in čisti prinós zemlje, posebno pa na domače klimatične in druge razmere nekoliko popravila, tū in tam nekoliko znižala, tū in tam pa tudi povišala, in jo c. k. okrajnim cenilnim komisijam z naročilom poslala, naj na njeni podlagi vcenitev posamesnih zemljišč izvršijo. Obžalujemo le, da se popravljena vrstilna tarifa ni očitno oklicala. Opustilo se je to menda zato, ker še ni od ministerske cenilne komisije potrjena, ki ima nalogo, gledati na to, da se vrstilne tarife različnih dežel med seboj vjemajo in da je druga k drugi v pravi primeri.

(Konec prihodnjič.)

Gospodarske stvari.

Gosp. Mesarjevo potovanje

o zadevah mlekarstva in sirarstva na Kranjskem.

Iz Kamniške okolice 8. julija. R. — Bili smo včeraj na tako imenovani veliki in mali planini, ki obé ste nad sv. Primožem pri Kamniku, kamor je došel naš vrli, za povzdigo mlekarstva in sirarstva tolikanj vneti gosp. župnik Mesar. Z modro in prepričavno besedo je govoril gospod obilno zbrani množici gospodarjev in pastirjev, kako si planšarji svoje pašnike lahko nekoliko izboljšajo ter s tem svoji živinici na planini pašo podaljšajo. Potem pa jih je v nemal, naj se združijo in mesto masla in malo vrednega mohanta začno sir napravljati. Njegov prepričavni in jedernati govor je nekatere pametnejše gospodarje, zlasti na mali planini, tako pregrel, da so sklenili in obljubili, prihodnje leto združeno se poprijeti sirarstva, kar Bog blagoslovi, ter jim kako pomoč nakloni.

Iz Ipave 12. jul. x. — Kakor je bilo v „Novicah“ že naznanjeno, prišel je župnik gosp. J. Mesar, na svojem popotovanju tudi v naš trg, in sicer 9. dne t. m. Še tisti popoldne ob 3. mahne jo pri najhujšem vre-

menu na Nanos, da ogleda ondodni planinski svet, oskrbovanje živine in sirarije, ter se je v nedeljo po popoldanski službi božji v tukajšnjem šolskem poslopju s svojim temeljitim, pa prav poljudnim, lahko umevnim govorom v planinskem gospodarstvu izvrstnega izvedenca skazal. — Na povabilo gosp. dekana Grabrijana prišli so ne le samo tisti, ki se s sirarijo pečajo, ampak tudi več drugih bližnjih in daljnih gospodarjev, domača duhovščina, dalje po izobraženju hrepeneči učenci iz vinorejske šole na Slapu s svojim vodjo in župnikom vred in še celó dve radovedni ženici. Gosp. Mesár je v svojem govoru najprvič pohvalil, kar je hvalevrednega našel, na pr. dobro porabo gnoja na planini, kakoršne drugod ni videl, ter je sirarje podučil, kako bi se še izboljšati zamogla; hvalil je dostojne hleve za živino, ker je zoper mraz in hudo vreme dobro zavarovana, pa tudi nasvetoval, kaj naj še spopolnijo. — Pograjal pa je na drobno nesnažnosti v sirarskem stanu, pomanjkljivost potrebnega orodja za pravilno izdelovanje sira itd. — Razlagal je lastnost mleka, njegove obstojne dele; kazal, kako se poskusi, če je pokaženo, ali s tem, da se mu je pridjalo vode, ali pa s tem, da se je smetena posnela, — kako se po pravilih umnega sirarstva iz njega sir dobiti in dalje oskrbovati more, da postane okusno blago. Povzdigoval je dalje korist sirarstva v dobro vredjeni družbi, ter spodbijal tukajšnjo nepopolno družbo na Nanosu, ker mleko, mesto, da bi ga ovčjerejci na svojo roko po najetem sirarju v družbi izdelovali, tako rekoč, le podvzetniku za dogovorjeni del sira (6—9 funtov na par ovac) prodajo, kateri potem dobiček iz njega ima, namesto, da bi ga oni sami imeli. Razlagal je konečno, kako ima taka družba biti vredjena, naznanil zapopadek njenih pravil, ter prigoval ovčjerejcem, naj jo sami ustanovijo in dosevanje podvzetnike odpravijo. — Gosp. župnik Mesár dovršil je tedaj prav dobro svojo nalogo in zarad tega imamo pa tudi trdno nado, da poduk ta ne bode ostal brez dobrega vspeha, marveč, da se bo prej ali slej pokazal njegov sad. Prečastitemu rodoljububu, ki Kranjskemu planinskemu gospodarstvu odpira in kaže pot boljše prihodnosti, izrekamo srčno zahvalo za njegov trud ter ga zagotovljamo, da ga ohranimo v blagem spominu.

Gospodarske novice.

* *Vinorejska šola v Mariboru* je po ravnatelju g. Göthe-u izdala račun od 1. marca leta 1872 do začetka marca leta 1875. Iz njega poizvemo, da je šola v 3 letih obiskovalo 63 učencev, večidel iz slov. Štajarskega. Stroškov z nakupom posestva vred bilo je 68 802 gld., dohodkov pa 14.058 gold. Dežela je tedaj morala določiti 54.247 gold.

Novi Kranjski panj

po Dzierzonovi osnovi.

Spisuje Luka Porenta, župnik in čebelar v Bohinji.

(Dalje.)

Vsak, kdor se novih Kranjskih panjev poprime, bo modro storil, da si tudi toliko dzierzonziranih škatelj napravi, kolikor jih za svoje čebelarstvo potrebuje.

Res je sicer, da si čebelar, kateri ima panjove s premakljivim delovanjem, lahko na mnoge načine pomaga, in bi, ako bi bilo potrebno, tudi brez škatelj izhajal; tako na priliko: lahko močnim panjem cele satove z medom in zalego vzame, in jih bolj slabim panjovim daje; tudi lahko jemlje dobrim panjem z medom napolnjene satove, in si jih za prihodnje potrebe pri-